A°. 1861. N°. 290.

VRIJDAG 6 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Vrijdag 6 December.

Aan de Natie. Nog een ernstig woord over Indië; en Nog eene waarschuwing eer het te laat is.

Onder dien titel zien bijna gelijktijdig het licht twee wèl te behartigen geschriften; het eerste van eene Indische specialiteit, den heer *N. M. Klein*, oud Tabaks-contractant (afdeeling *Demak* en *Grobogan*, eiland Java); het tweede, van onzen stadgenoot, den Heer *Y. D. C. Suermondt*, die, zoozeer als iemand verdient gehoord te worden als »man van ervaring, al is hij zelf niet in Indië geweest" — Laten velen, de Volksvertegenwoordigers niet uitgesloten, zich doorgaans maar al te zeer door een oppervlakkig en naamloos geschrijf over de koloniale Politiek heen en weêr slingeren, de wakkere burgers, die uit duur pligtbesef, hunne genoegelijke rust aan het algemeen welzijn ten offer brengen en harde waarheden verkondigen, mogen het vertrouwen koesteren, dat alle bezadigden hun gewillig het oor zullen leenen; dat hunne vaderlandlievende taal niet roekeloos in den wind zal worden geslagen. Te regt merkt de Heer *Klein* aan: »Er heerscht in het land wel een onbestemd gevoel, dat het wat veel gewaagd is, nu een stelsel te verlaten, dat zooveel rijkdom en overvloed aanbragt;" en niet minder gegrond is de vermaning van den Heer *Suermondt*, die, met beroep op de grondleggers van dat stelsel, *van den Bosch* en *J. C. Baud*, waarschuwt »dat men met de bezittingen van Nederland niet ligtzinnig mag omspringen;" bezittingen, die hij vreest dat »verloren zullen gaan zoo men den weg der ervaring den rug toekeert.' — Bij die vermaning bevelen wij de overweging aan van het ernstig slot der dezer dagen insgelijks te goeder ure in druk verschenen wetenschappelijke Verhandeling over Java van onzen ambtgenoot *W. H. de Vriese*, die na een driejarig verblijf uit Indië teruggekeerd, het schoone eiland, dat hij nagenoeg in alle rigtingen heeft doorkruist, in al den rijkdom der natuur en met zijne onwaardeerbare bronnen van welvaart, met verrukking schildert. Onafgebroken zoo met de ambtenaren der cultures als met de Javaansche bevolking in aanraking, kan de Hoogleeraar niet wel als getuige gewraakt worden. — Ook hier is weder overvloedige stof tot leering en studie; men verkrijgt ten minste zeer spoedig de overtuiging, dat het onderwerp der koloniale Politiek veel te ingewikkeld is, om het eensklaps door magtspreuken tot klaarheid te brengen, veelmin om zooals de heer *Suermondt* het uitdrukt, doeltreffende »maatregelen uit eene mee derheid van stemmen" op het Binnenhof te 's Gravenhage, als bij improvisatie te kunnen verwachten.

Utrecht, 6 December 1861. G. W. VREEDE.

— Natuurlijk komt weder in de eerste plaats de zaak op het tapijt, die èn Europa èn Amerika bezig houdt — de zaak van de **Trent**, die tot onderscheidene beschouwingen en mededeelingen aanleiding geeft. Uit Londen meldt men, dat kapitein Wilkes niet volgens zijne instruktiën heeft gehandeld. Enkele Amerikaansche bladen staven dit. De Fransche *Patrie* verzekert het tegendeel en voert als bewijs aan, dat zes oorlogsschepen kruisten, om de **Trent** op te vangen. Amer. bladen beweeren, dat de N.-Amer. regering het regt had, tot wat zij heeft laten doen, omdat den onzijdigen vaartuigen verboden is, oorlogskontrabande, soldaten en depèches van eene der oorlogvoerende partijen over te brengen; maar dan blijft de vraag, als hoedanig de kommissarissen moeten beschouwd worden. Tot de kategorie van proviand en ammunitie behooren ze niet, dat lijdt geen twijfel; ook zijn ze geen soldaten; ze zouden dus nog als depèches kunnen beschouwd worden en dan heeft men een argument bij *Cujacius*, die zegt: *nuntius est epistola loquens*; maar het is hier met de vraag wat *Cujacius* en de N.-Amerik. bladen zeggen, maar wat *jure gentium* is. Maar afgescheiden van dit alles, is althans het stelsel, dat geene depèches mogen vervoerd worden, tegenwoordig niet meer vol te houden. Geen enkele mailboot zou dan van visitatie vrij zijn en het postverkeer ware geheel opgeheven. De mailbooten voeren steeds depeches van beide partijen over, en is het Noorden werkelijk van meening, dat zij daarvoor moeten worden aangehouden, dan zou het zeer praktisch zijn, het eens het ongerief daarvan te laten ondervinden en de brieven en depeches uit de Noordelijke staten niet meer over te brengen.

Intusschen, in deze zaak is het alweêr *much ado about nothing*, niet wat de kwestie betreft, maar wat aangaat het voordeel dat het Noorden uit het gebeurde getrokken heeft. De depeches toch, waarom het juist te doen was, is men niet magtig geworden, en een der sekretarissen van de opgeligte kommissarissen is er, naar verzekerd wordt, te Parijs mede aangekomen. — De bladen kunnen nu nog het grootste gedeelte dezer maand het genoegen hebben te redeneren en te voorspellen. Eerst tegen het eind van December zal het antwoord op de door Engeland gestelde eischen bekend zijn, of wel, zal men lord *Lyons* met zijn gezantschaps-personeel zien terugkeeren. De Engelsche regering maakt, voor deze laatste eventualiteit, reeds toebereidselen om in het begin der volgende maand een eskader naar Amerika te zenden, en uit Parijs meldt men, dat koningin *Marie Amélie* de prinsen van Orleans, die in het Noordelijk leger hebben dienst genomen, met het oog op een oorlog tusschen Amerika en den staat, waarin zij gastvrijheid geniet, heeft uitgenoodigd, onverwijld terug te keeren.

Gaan wij nu van de eene volkenregtelijke kwestie tot de andere over. De Oostenrijkers zijn in de Suttorina gedrongen en hebben daar batterijen van de insurgenten vernield; er is geen botsing uit gevolgd, want zij zijn denzelfden dag naar Castelnuovo teruggekeerd en de insurgenten hebben de Suttorina verlaten Dat er evenwel schennis van grondgebied heeft plaats gehad is duidelijk, en dat, in strijd met het verdrag van Parijs van 1856. De Oostenrijksche regering zegt, dat er geen interventie heeft plaats gehad, want dat het doel niet was zich in den strijd te mengen, maar men heeft onzes inziens hier niet op het doel maar op het feit te zien, en welke verklaring het Oostenr. kabinet dan ook aan zijne handeling wil geven, het kan niet anders dan interventie genoemd worden, als de Porte met hare onderdanen strijd voere, door een derde de aanval- of verdedigingsmiddelen dier onderdanen vernietigd worden, en dat nog wel met schennis van grondgebied. Het Oostenr. kabinet grondt zich in deze op een vroeger verdrag met de Porte, maar het is de vraag, of dit niet door het verdrag van 1856 is opgeheven?

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Londen, Donderdag.

Het officiële dagblad bevat in een buitengewoon nummer het besluit der koningin, waarbij de uitvoer van wapenen, krijgsbehoeften, andere militaire zaken en lood wordt verboden. (Gister reeds in een deel onzer oplaag geplaatst.)

Parijs, Donderdag. Volgens de dagbladen, zijn de depêches, die aan den heer *Lyons* gezonden zijn, wel gematigd, wat den vorm betreft, maar bepaald in den eisch, dat de gearresteerde kommissarissen in vrijheid gesteld zullen worden. Indien daaraan geen gevolg wordt gegeven, heeft de heer *Lyons* in last, met al de leden der legatie, Washington te verlaten. In de eerste dagen van Jan. zal een eskader naar Amerika onder zeil gaan.

Uit de *Temps* blijkt, dat de heer *Lemat*, sekretaris van de kommissarissen der Zuidelijke Staten, die aan boord van de **Trent** gearresteerd zijn, alhier is aangekomen met verzegelde depêches, welke hij aan de nasporing van den kapitein der **Jacinto** heeft weten te ontrekken.

Marseille, Donderdag. Uit Konstantinopel schrijft men van 27 Nov.: »Het bestaan van een geheim traktaat wordt bevestigd Oostenrijks invloed wordt överwegend. De Hongaren hier worden gekweld. Kolonel *Schneider* is afgezet en in hechtenis genomen, en zal naar Trebisonde gebannen worden, een en ander op grond van de beschuldigingen door Oostenrijk tegen hem ingebragt, dat hij in politieke kuiperijen de hand heeft De financiële toestand alhier verergert."

Turijn, Donderdag.

Garibaldi vertrekt morgen naar Caprera.

In de Kamer heeft de heer *Buoncompagnie* gezegd, dat de weg door de regering in de Rom. kwestie gevolgd, die is welke door de stemming van het parlement was afgebakend. Men kon er niet aan denken in deze anders te handelen dan in overeenstemming met Frankrijk. Zoolang Venetië in de magt van Oostenrijk zal zijn, zal Italië oorlog hebben, en zoolang het Venetië niet heeft, kan het Rome niet krijgen. Italië zal Venetië nemen als het een leger van 300,000 man heeft. Hij keurde in allen deele de regeringspolitiek goed. Hierop werd door twee leden de regering bestreden. *Bixio* woonde de zitting bij Morgen zal *Ricasoli* het woord voeren.

Met belangstelling zal de lezer zeker de warme debatten zien, gister over binnenlandsche zaken in de kamer gehouden. Wij verwijzen naar het verslag hierachter, waarbij ook het eerste antwoord des ministers, die wenscht, dat de kamer zal uitmaken, of zij zich met den toon van het verslag vereenigt, als wanneer hij in deze kamer niet meer zou kunnen optreden.

— Z M. heeft tot belooning der officieren onderofficieren en manschappen van de landmagt in Ned Ind., die zich, van af de maand Junij 1859 tot en met de maand Junij 1860, bij de krijgsverrigtingen in het Palembangsche hebben onderscheiden: benoemd tot ridders 4de kl. van de Mil. Willemsorde, den offic. van gez. 3de kl. *G. A. Raland* en den adj.-onderoffic *J. Bolle*; de eeresabel toegekend aan den kap. der inf. *K. F. Schultze*; en bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indië als in Nederland, eervol doen vermelden den kap. *J. Tomei*, en de sergs. *P. J. Schatteleyn* en *B. C. H. Pottkamp*, allen van de inf.

Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van *G. J. H. Ebbinge Wubben*, burgem van Grijpskerk, tot secr. dier gemeente.

Z. M. heeft benoemd tot ontv. te Vollenhove c a., *H. J. Antink*, thans te Nijmegen; te Ried, *B. C. Wildrik*, thans te Oudega c. a.

Z. M. heeft aan *S. Kruisinga van Juchem*, op verzoek, eervol ontslag verleend, als ontvanger te Bolswaard c a., behoudens aanspraak op pensioen.

:— Gister had er bij Z. K. H. prins *Frederik* op Hd goederen gelegen aan den Leidschen straatweg, eene groote jagtpartij plaats, waaraan vele aanzienlijken uit de residentie deel namen. Na afloop van de partij hebben de genoodigden bij Z. K. H. op het *Huis de Pauw* aan het diner deelgenomen.

— Bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn ingekomen wetsontwerpen tot naturalisatie van *R. H. W. C. Manger*, te 's Hage, en elf andere personen, allen in Oost-Indië verblijf houdende.

*— De Min. van Oorlog heeft, bij aanschrijving van den 25. Nov., vastgesteld, dat de certifikaten van goed gedrag, tot nog toe uitgereikt wordende aan gediende militairen beneden den graad van korporaal, voortaan aan alle militairen, beneden den rang van officier bij het ontslag uit den dienst zullen worden uitgereikt (miliciens daaronder begrepen) voor zoo verre zij zulks hebben verdiend.

*— Onder de hoofd- en verdere officieren van het leger, die in aanmerking komen om het cijfer, in het vroeger aan hen uitgereikt onderscheidingteeken voor langdurige dienst als officier, te verwisselen komen voor, in het garnizoen te Utrecht: van 35 in 40, den kol. *Wagner*, komm. van het reg. veldart.; van 25 in 30, den kapt. *Strohmsdorffer*, 7. reg inf. en *van Exter*, *van Oldenbarneveld gen. Witte Tulling*, *Maris* en *Gerlach*, veldart.; van 20 in 25, de kapt. *de Villeneuve* en *van Diepenbrugge*, veldart; van 15 in 20, den off. v. gez. 1. kl. *Fles* en den apoth. 1. kl. *van Rijn van Alkemade*, bij 's rijks kweekschool; terwijl het onderscheidingteeken voor 15 jaren dienst zal worden uitgereikt aan de 1. luit. *Suij* en *Schwartz* van de veldart.

— Zr. Mr. korvet **Prins Maurits der Nederlanden**, komm *Kemper*, is te Vlissingen uit Rijks dok ter reede gehaald, om binnen kort, met de zich aan boord bevindende adelborsten, eene instruktiereis te ondernemen. De togt zal eerst naar de Kanarische eilanden zijn. De korvet wordt eerst in Junij terug verwacht, en zal dan eene andere bestemming bekomen.

De komm. der marine in O. I., de schout bij nacht *Vogelpoot*, zal in Januarij, aan boord van de **Ardjoeno**, komm. *Siedenburg*, naar Nederland terug komen.

— De kapitein-ingenieur, Jhr. *Hora Siccama*, is in rang van Weesp naar hier overgeplaatst.

— Naar men verneemt, zal in de strafgevangenis te Leeuwarden eene klompenmakerij worden ingevoerd. *Amst. Ct.*

*— Er is weder sneeuw gevallen ...... en de Haagsche post van gister avond is heden middag nog niet aangekomen, terwijl de Belgische wel aankwam; en deze laatste gaat van Antwerpen geheel per postkar!

Wij weten, dat het postkantoor alhier daaraan niets kan veranderen, dat ook de inspekteur der posterijen daaraan niets kan verbeteren, maar wij mogen daarom niet nalaten de postgemeenschap van 's Hage met Utrecht, Gelderland, Overijssel en waarschijnlijk ook met het verdere Noorden, eene **allerellendigste** te noemen, als we het *elken winter* eenige keeren moeten beleven, dat voor een weinig sneeuw de Haagsche post wegblijft. Nu wordt er heden gezorgd, dat hetzelfde niet morgen gebeuren zal; maar morgen zal de sneeuw weg zijn, en zal het gebezigde hulpmiddel weder onnoodig worden. Zal het dan op den ouden voet gaan, zoodat als er over een dag of 8 op nieuw een weinig sneeuw valt, de boodschap komt: *er is geen Haagsche post aangekomen, om de sneeuw die er gevallen is.*

Zulk eene postverbinding tusschen de residentie en een tal belangrijke provinciën noemen wij eene *schande* voor onzen stoomtijd, en wij hopen, dat de Volksvertegenwoordigers van de gewesten, wier belangen bepaald worden verwaarloosd door zulk eene slechte postverbinding, de regering er op zullen attent maken, dat, waar de posterijen zoo goede uitkomst opleveren, ook uit een financieel oogpunt, de *kleingeestige* bezuiniging van eene nachtkar, Utrecht, Gelderland, Overijssel, enz., niet *elken winter* bloot-stellen mag, er slechter aan toe te zijn, dan toen wij nog *den gelukkigen tijd der* VOETBODEN beleefden!

— In de vergadering van den gemeenteraad van Haarlem van den 4. dezer is, overeenkomstig het advies der kommissie benoemd tot onderzoek der geloofsbrieven, ingeleverd door jhr. *M. Salvador*, besloten met 13 tegen 4 stemmen jhr. *M. Salvador* niet toe te laten als lid van den gemeenteraad; tegen stemden de heeren *Fock* (burgemeester), *Fontein* (wethouder), *Heshuysen* en *van de Poll.*

— Te Leiden is Mr. *Goudsmit* tot lid van den raad gekozen met 246 st. De heer *v. Buttingha Wichers* bekwam er 222. — Te Kampen werd tot raadslid gekozen de heer *Ruys* met 241 st., terwijl de heer *v. Diggelen* er 203 had.

— Sedert eenigen tijd zijn te 's Hertogenbosch op voorstel van den distrikt-schoolopziener, twee schoollokalen om de slechte inrigting en te geringe ruimte voor het aantal scholieren, van hooger hand afgekeurd. Men vreest, dat dientengevolge een konflikt ontstaan zal tusschen de plaatselijke schoolkommissie en den gemeenteraad. De eerste heeft reeds herhaaldelijk op de aanwijzing van andere lokalen aangedrongen; de gemeenteraad heeft echter tot heden daaraan geen gevolg gegeven. De nuttige voorstellen van de schoolkommissie stuitten daar, helaas! steeds af op den onwil van den gemeenteraad.

Ook een ander onderwerp, dat aan de beslissing van den gemeenteraad te 's Bosch is opgedragen, wekt zeer de belangstelling; sedert Febr. hebben de 178 gemeenten van N. Braband eene gemeenschappelijke belasting op het gedistilleerd ingesteld; 's Bosch heeft zich aan die bel. niet willen aansluiten. Gedep. Staten hebben thans bij den gemeenteraad op de toetreding aangedrongen, die ook door de kamer van kooph. als wenschelijk wordt voorgedragen.

— Voor de korrektionele kamer te 's Bosch werd onlangs de zaak behandeld van een 70-jarig verpleegde in het armengesticht aldaar, aangeklaagd van diefstal en misbruik van vertrouwen. De grijsaard had, naar men zegt, lust om de laatstelijk te Antwerpen gehouden wordende feesten bij te wonen en daar hem de middelen ontbraken om aan zijne begeerte te voldoen, had hij tot genoemd misdrijf zijne toevlugt genomen. Niet meer terugkeerende, heeft hem de regtbank thans bij gemis aan bewijs bij verstek vrijgesproken, van welke uitspraak het O. M. echter vermeend heeft hooger beroep te moeten aanteekenen. *Arnh. Ct.*

— Eergisteren vond men in de nabijheid der stad Gouda aan het spoor een jongeling van 14 à 15 jaren liggen, en bleek, na dat geneeskundige hulp was ingeroepen, dat zijn hersenpan verbrijzeld was. Hij overleed eenigen tijd daarna, zonder dat hij had kunnen te kennen geven hoe dit ongeluk gebeurd was. *R. Ct.*

— Bij Oisterwijk is, den 1. Dec., in het gehucht Huikelom, eene kapitale boerderij, met schuur en stalling, van *A. Koolen* afgebrand. Van den inboedel heeft men niets kunnen redden, dewijl de bewoners ter kerk waren.

WATERHOOGTE.

Arnhem 5 *Dec.* 2.70 El + AP., 9.65. Gev. 7 d.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Kamer van gister heeft de heer *v. Heijden* verslag uitgebragt op het adres der 230 Delftsche studenten; men wenschte dit stuk aan den minister te zenden, maar daar de zaak toch ter sprake zal komen, oordeelde de komm. het ter griffie nederleggen voldoende.

De heer *Olivier* is dadelijk beginnen te verklaren dat het verslag der Kamer slechts de *getemperde* mededeeling was van het in de afdeelingen gesprokene. De min had het regt niet, dat te ontkennen; de pligt der rapporteurs is het getrouw weer te geven en dat is geschied. De hoogere begrooting bij een te kort van 5 à 6 millioen wekten verbazing en dat was de indruk, die voorheerschte. Indien men de rapporteurs wil aansprakelijk maken voor 't geen in de afd. gezegd wordt, dat zou de doodslag wezen der vrije diskussiën in de afd.

De heer *Storm* schetst ook den verbazenden indruk, dien het antwoord des min. heeft gemaakt; hij acht den min. niet geregtigd tot zulk een antwoord, dat met de waardigheid der reg. in strijd is. Waren de diskussiën dadelijk gevolgd, *la mort sans phrase* ware in toepassing gebragt. Er zijn geene onware voorstellingen in het verslag evenmin als insinuatiën. Spr. wijst op het debuut des ministers: de uitsluitende koncessie der spoorlijn Leiden-Woerden, die de Kamer heeft verklaard in strijd met het publiek belang; de kwestie van de akad van beeldende kunsten en van Delft noemt Spr. als bewijs van inkonsekwentie; vooral Delft toont wat men van den minister te wachten heeft. Ook de zaak der loterijzaal brengt spr. ter tafel, en vraagt hij: of die zaak niet veel van misleiding heeft? — Maar vooral geldt de afkeuring der leden de financiële zijde, daar de begrooting eene verhooging aantoont van *f* 862,000, Spr. noemt den minister te goed en daarom te zwak.

De heer *Hoekwater* heeft ook bezwaar tegen te hooge opvoering der uitgaven; overigens zou hij over het ministerie niet ongunstig denken; maar de sluiting der Delftsche Akademie noemt Spr. een noodlottig besluit, evenzeer in strijd met de grondwet als miskennende de bestaande toestanden. Zijn eind oordeel zal Spr. nog opschorten.

De heeren *Lycklama* en *Zylker* hebben wel bedenkingen, maar zullen daarom deze begr. nog niet afstemmen. — De heer *v Heukelom* heeft echter te groote bezwaren tegen de opdrijving der cijfers, die hij toeschrijft aan omslagtigheid van het bestuur, terwijl de ambtenaren weinig doen, en aan het subsidiestelsel, waarbij te veel op lokale belangen wordt gelet. Daarin zoekt men zijne kracht. Hij noemt daarom dit bestuur zonder waardigheid en zonder overtuiging. Het monopolie der Holl. spoorweg maatschappij verleend strekt ten bewijze: Spr. noemt het geen bewijs van liberaal man te zijn, als men kerkelijke personen als schoolopzieners aanstelt; geen bewijs van kracht als men gelijk bij de militiewet een artikel intrekt, omdat het kans heeft verworpen te worden. Men wil een krachtig minister; de zaak van Delft toont, dat de minister slecht wordt ingelicht en toch beheerscht wordt door de ministeriële bureaux; kracht toont zich echter niet in geweld. De min. heeft het kabinet zaâmgesteld; stemt men zijne begr. af, men ontrekt dan zijn vertrouwen aan 't geheele kabinet.

De heer *Luijben* zegt, dat in het verslag op kwetsenden toon van den min. is gesproken; het scherpe antwoord des ministers acht spr. daardoor gebillijkt. Had hij bedaarder geantwoord, men had hem verweten, dat hij om zijn ministeriële zetel zich liet beleedigen. — Ook de heer *Gevers Deynoot* vereenigt zich niet met den toon van het verslag, maar nog minder met het antwoord des ministers. — De heer *Westerhoff* zegt als verslaggever, dat men moest geven wat er in de afd. gezegd is, en het woord misleiding is in de zaak der loterijzaal gebezigd. Op financieel gebied kan hij den min. in 't geheel niet steunen.

De heer *Dirks* zegt, dat er eene Deventersche en Zwolsche oppositie is, die het der regering moeijelijk maakt. De toon in 't verslag was overdreven, de toon van den min nog erger. De zaak van Delft betreurt Spr. zeer; die van de loterijzaal acht hij minder de schuld des ministers. Hij zal tot vermindering der begrooting gaarne medewerken. — De heer *van Voorthuysen* behoudt zich zijne stem voor en verlangt vermindering der begrooting. — De heer *v. Eck* zegt zooveel van zwak en krachteloos te hebben gehoord, dat het hem verwondert, dat het kabinet niet reeds gevallen is. Hij ziet die zwakheid niet. De voorname verhoogingen zijn voor onderwijs en waterstaat, en die keurt hij goed. De kamer mag zeggen wat zij meent, maar dan mag ook de min. krachtig antwoorden. — De heer *de Poorter* meent, dat het ministerie van binnenland te veel omvat.

De *Min. v. Binnenl. Zaken* zegt hoofdzakelijk: Niemand zal het bevreemden dat, na al hetgeen in de diskussie is gesproken over het Voorloopig Verslag en mijn antwoord, — ook ik nu daarbij stilsta. De afgevaardigde uit Leeuwarden, de heer *Dirks*, heeft gezegd, dat de Min. onvoorzigtig had gehandeld en zich den terugtogt had afgesneden. Ik heb niet gevraagd: wat de voorzigtigheid gebood in mijn eigen belang? ik heb mijn eigenbelang daar buiten gelaten en zou zelfs betwijfelen of dat eigenbelang gedoogde dat ik langer in deze Kamer verscheen. Maar hoe het zij, ik heb geantwoord gelijk ik meende dat moest geschieden. En dit moge buitengewoon zijn, het was de *getemperde* uitdrukking van mijn diep gekrenkt gevoel en van de verontwaardiging, welke mij vervulde toen ik op zoodanige krenkende wijze werd toegesproken.

Een eerlijk gemoed laat zich niet gaarne aanleunen, hetzij door enkele leden of door de gansche Kamer, wat in het verslag staat. Ik meen daar regt op te hebben, en als men mijn levensloop herinnering heeft gebragt, dan mag ik dit doen, en zeggen dat ik meer dan 30 jaren Kon en Vaderland eerlijk en trouw heb gediend, over achting en vertrouwen heb weten te verwerven als afscheid, vóór ik deze portefeuille aanvaard mij heb mogen verheugen in de sympathie van provinciën, waartoe ik als 's Konings kommiss in betrekking stond. En nadat ik op de roeps het offer heb gebragt om hier te zitten en op die wijze door het slijk ben gehaald, zeg geen eerlijk man laat zich zoo iets onbeantwo welgevallen.

Ik weet het, de leden der Kamer zijn niet volgbaar om hunne adviezen, maar hoe zouden leden oordeelen over den man, die hen, 't zij 't privé, 't zij in 't publiek leven van bedrog schuldigde? En in het Voorloopig Verslag is alleen gesproken van stelselloosheid en zwak maar ook van *misleiding.* Ik zeide reeds, dat niet bedoeld zal hebben kwaadwillige, opzettel misleiding, maar misleiding is misleiding, is drog, verzaking der waarheid. En ik heb het om mij daartegen te verdedigen.

Maar is hetgeen in het Voorloopig Verslag meld is de meening der Kamer? Ik geloof het Ik geef toe, dat ik niet weet wat in de sektien beurt; maar de ondervinding heeft mij geleerd de meening der Kamer niet altijd in de verslag wordt uitgedrukt; dat meermalen het tegen heeft plaats gehad, en zij soms strekken om Regering op een dwaalspoor en tot andere inzig te brengen.

Eene tweede reden waarom ik weten wil wat Kamer wil, is dat de waardigheid der Kamer het spel staat. Die waardigheid brengt niet m dergelijken toon. Die achting wil naar buiten m achting voor zich zelve hebben. Hoe het zij wil, ik moet weten op welken voet ik met de mer sta. En als de Kamer door een votum maakt, dat de toon van het voorloopig verslag gevoelen der Kamer is, dan zal ik bukken en kan ik onmogelijk één dag langer in deze Ka het woord voeren. Ik verzoek dat het uitgema worde als een bewijs van welwillendheid te mijwaa Ik verlang niets beter dan dat dit worde be door het voorstellen van eene motie.

Waaraan is dit alles toe te schrijven? Er gesproken van partijen, van eene Deventers en Zwolsche partij. Ik spreek alleen van éénе pa die eene stelselmatige oppositie tegen iedere re ring, tegen elk ministerie welk ook, voert. heer *Olivier* heeft een waar woord gezegd bij algemeene beraadslagingen, ofschoon welligt te zijne bedoeling. Die spreker zeide, dat sedert 18 de strijd een ander karakter heeft gekregen, karakter van bevordering van bijzondere belang Dat is zoo; de partij die in 1853 is afgetreden zoekt weder aan het bewind te komen; zij is g gedisciplineerd en laat geene gelegenheid voorbij om het verloren terrein te herwinnen. Van de strijd tegen ieder ministerie, van daar de ond mijning van ieder kabinet, en naar mate een kabi toeneemt in succès, groeit die oppositie aan hevigheid, omdat zij zich dan meer verwijde ziet van haar doel. Ook daaraan moet een ein komen, en de Kamer of de natie dient uit te mak of die partij het gezag in handen moet krijgen.

De Minister staat nu achtervolgens stil bij ingebragte beschuldigingen. Welke zijn die?

Gebrek aan liberaliteit. Ten bewijze voert m aan het benoemen van twee schoolopzieners, leera van de Herv. godsdienst, in strijd met het gebr en den regel. Men vergeet echter dat op die pla sen geene andere mannen te vinden waren, ere geschikt en bekwaam. — Men voert aan de bene ming van een lid der Kamer tot een onbezoldi Staatsambt. Dat was geen Staatsambt, en zoo ja waarom heeft men dan niet gesproken over de bene ming van leden der kommissie van wees- en moe boirkamers?

Men heeft gezegd: de regering is zwak. Waarlijk als dat zoo is, dan zou deze diskussie zeker niet geschikt zijn om haar sterk te maken. Maar wat zijn de feiten, de bewijzen?

Men heeft beweerd, dat de regering stelselloo was en ten bewijze daarvan heeft de heer Storm *van 's Gravesande* o. a. het voorbeeld bijgebragt van onderhandeling met de Akademie voor de bee dende kunsten te Amsterdam. Dat is niet afdoende, want de geheele inrigting dier akademie kan niet strekken tot opleiding van ingenieurs.

Men heeft de regering beschuldigd van de zucht om te believen door uitdeeling van gunsten. Men doelt op het subsidie-stelsel, het ondersteunen van nuttige werken, door het publiek belang geëischt, of dat er door gebaat wordt. Is dat gunstbetoon? Wat hebben dan alle vorige kabinetten gedaan en speciaal het kabinet van 1849?

Over het woord »misleiding" spreek ik niet meer. Maar nu de bedenkingen over het hooge cijfer; maar men moet letten op de eischen van het bin nenlandsch bestuur en ook hierop, dat als de vorige regering niet veel verwaarloosd had, de tegenwoor dige niet zoo veel zou hebben te herstellen. De min. justificeert de noodzakelijkheid der posten, die tot klagten hebben aanleiding gegeven, als: de ver betering van de Merwede; de oprigting van eene sluis te Asperen; de daarstelling van stoomschepen

ijsbrekers. Daarbij vordert het onderwijs voort-rend hoogere sommen, zoo ook de pensioenen onderwijzers. Art. 36 van de onderwijs-wet ngt mede het subsidiëren van minvermogende eenten voor het onderwijs. — De min. wijst rts op de uitbreiding van de telegraphie, op meerder personeel en het onderhoud van het terieel daarvoor benoodigd; op de kosten die de nopens de landverhuizing medebrengt, op de gen van de Londensche tentoonstelling.

Men heeft gesproken van het aangroeijend getal btenaren aan zijn departement. Er zijn maar ee nieuwe afdeelingen bijgekomen; die voor Om-erschans en Veenhuizen en die voor de zaak der oorwegen, welke veel werk verschaft.

Men heeft geklaagd over werkeloosheid. Dat is stereotyp tooverwoord, maar dat geen stand houdt het verwezenlijken van de wet op de spoorwegen, de milicie-wet. De geneeskundige wetgeving is gereedheid gebragt en binnen kort zal zij worden geliend. Hij, minister, heeft ook zijn aandeel had aan de wet op den Raad van State Hij reekt nu niet over de appreciatie der wetten, ant de kritiek daartegen is een protest tegen de eerderheid der kamer.

De minister zal op dit oogenblik niet spreken er de akademie te Delft; hij acht dit niet geschikt ij de algemeene beschouwingen, maar hij zal arover spreken bij de afdeeling onderwijs.

Wat den schoolopziener te Groningen betreft, ze had zich over de toepassing der wet nopens et onderwijs uitgelaten op eene wijze, die de reg. strijd achtte met den geest en de bedoeling er wet. Nu heeft de heer *v Heukelom* gezegd t die schoolopziener eene zachte teregtwijzing ntvangen had. Heeft hij die gelezen? Als die eregtwijzing zoo zacht is, dan begrijp ik, zegt e Min., dat de toon van het Voorl Verslag *ge-emperd* is. De Min. heeft toch in de meest ern-stige bewoordingen aan dien schoolopziener te ken-en gegeven dat, indien hij voortging op die wijze de wet op het onderwijs toe te passen, *hij zou worden ontslagen.* Die schoolopziener evenwel persisteerde en daarop heb ik den volgenden dag hem uitgenoodigd, zijn ontslag te *vragen*, bij ge-reke waarvan het hem zou worden *t'huis gezonden.* Hij heeft nu *zijn ontslag gevraagd.* Is dat nu het ewijs van zwakheid van den min.?

Ik eindig. Ik heb geantwoord op hetgeen mij werd tegengeworpen. Mag ik krachtig en ernstig gesproken hebben, er is kwestie van zelfverdedi-ging. Ik besluit met den wensch en in de ver-wachting, dat de Kamer uitspreken zal hoe hare meening is over het Voorloopig Verslag. en of de toon, dien ik noemde krenkend, is de toon der kamer; en of zij dit goedkeurt al of niet. Daar stel ik prijs op, opdat worde gekonstateerd dat het gevoelen der Kamer is.

Na eene opmerking van den heer *Storm*, zegt de min. nader: Toon mij aan, dat ik minder libe-raal ben dan het ministerie van 1849. Geef be-wijzen van het verschil van rigting. Ik erken echter dat er een punt van verschil is, namelijk dat ik mij niet toeëigen het monopolie van liberalisme en dat ik meen meer liberaal te zijn dan zij, die zich dat uitsluitend regt toeëigenen.

De heer *Dullert* zegt, dat de min insinueert, door er telkens op te wijzen, dat men slechts aan-merkingen maakt, om de plaatsen aan gindsche tafel in te nemen. Dat de partij van 1853 weder op 't kussen wil zitten is onjuist; want behalve een, hebben zij er allen reeds weder gezeten. Maar men verlangt krachtige beginselen te zien voorstaan. Hij wijst er op, dat deze minister met de heeren *v. Hall* en *Rochussen*, daarna met den heer *Cor-nets de Groot*, en daarna weder met de heeren *Loudon* en *v. Zuylen* heeft aangezeten; dat zijne gedaanteverwisselingen, die niemand kan goedkeu-ren. — Nadat de heer *v. Heukelom* er opgewezen heeft, dat den minister slechts negatieve steun wordt verleend, zijn de diskussien tot morgen verdaagd.

PETERSBURG, 26 November.

Bij ukase van 24 Nov. is bepaald, dat voortaan an den ministerraad zullen worden voorgelegd: 1. de voorstellen en ontwerpen tot organisatie en ver-betering der onderscheidene takken van beheer van ik der departementen toevertrouwd; 2. de mede-deeling over den gang der zaken betreffende de or-ganisatie en verbetering der onderscheidene takken van de openbare dienst en de voorstellen tot het den wegruimen der moeijelijkheden die zich in deze mogten voordoen; 3. de voorloopige voorstel-len der afzonderlijke ministeriën en administratiën, betreffende de noodzakelijkheid om een of ander het op te heffen of te wijzigen; 4. de maatregelen die de zamenwerking van onderscheidene admini-stratiën vereischt en niet aan het onderzoek van andere hooge rijks-instellingen behooren te wor-den onderworpen; 5. de inlichtingen betreffende de belangrijkste administratieve handelingen, die eene onderlinge verstandhouding vereischen; 6. de kon-klusiën der bijzondere kommissiën door den keizer ingesteld tot onderzoek der rekeningen van de departementen van algemeen bestuur; 7. de zaken, die op bijzonder bevel des keizers aan het voorloo-pig onderzoek en de beraadslaging van den minis-terraad zullen worden onderworpen.

WEENEN, 3 December.

Graaf *Rechberg* heeft aan de gezanten der groote mogendheden verklaard, dat het binnenrukken der Oostenrijkers in Suttorina geen inmenging in den strijd tusschen de Porte en de insurgenten ten doel heeft, en dus niet als interventie beschouwd kan worden. De Engelsche en Fransche gezanten heb-ben met deze verklaring genoegen genomen. Ons kabinet steunt zich in deze op een in 1854 gesloten verdrag, bepalende, dat in de Suttorina geene ver-andering van den status quo zonder toestemming van Oostenrijk en de Porte mag plaats vinden.

Uit Venetië schrijft, men dat de geneesheeren hebben uitgemaakt, dat de vroegere heftige hoest-aanvallen, waaraan de keizerin leed niet het gevolg waren van borstaandoening of longontsteking, maar van bloedaandrang, zoodat het organisme over het algemeen niet is aangetast. Zoo de borst en de longen al eenigzins waren aangedaan, zijn ze nu geheel hersteld, en ook de bloedaandrang zal binnen kort, nu de keizerin zich veel in de open lucht beweegt, geheel ophouden.

BERLIJN, 4 December.

Men is hier gansch niet ingenomen met het denk-beeld van een oorlog tusschen Engeland en Noord-Amerika, vooreerst om het nadeel dat de handel er door zou leiden, ten tweede omdat terwijl En-geland daardoor werd bezig gehouden, Frankrijks politiek slechts des te meer op het vasteland van Europa zou drukken.

Het bal, te Koningsberg voor de vloot gegeven, heeft 1009 thlr. opgebragt. Het komitee heeft die som aan het ministerie van marine gezonden, met de opmerking, dat, zoo deze opbrengst beneden de verwachting gebleven is, dit daaraan moet wor-den toegeschreven, dat de militaire en burgerlijke overheden te Koningsberg de verzochte deelname en medewerking geweigerd hebben, en den officieren het verlangen van hunne chefs is kenbaar gemaakt, dat zij aan het bal voor de vloot niet zouden deelnemen.

Omtrent het handelsverdrag tusschen Engeland en België meldt men, dat sedert half Oktober on-scheidene konferentiën hebben plaats gevonden. Belgie moet als eerste voorwaarde gesteld hebben, dat Engeland in den afkoop van den Scheldetol toestemme. Men heeft te Londen niets tegen de aflossing, al is men ook niet bijzonder ingenomen met de te doene uitgaaf. Men verneemt, dat België ook te Stockholm eene tariefverandering heeft ver-langd, doch, dat geantwoord is, dat men dit jaar daartoe niet kon overgaan.

LONDEN, 4 December.

De regering heeft weder wapenen en ammunitie naar Kanada gezonden. Dat de W a r r i o r naar de Antiliën wordt gezonden, is onjuist; de S h a n n o n en de E u r i p i d e s evenwel, worden even als de stoomkanonneerboot S t r o m b o l i, voor aktieve dienst uitgerust, even als de P y l a d e s, de R a t t l e s n a k e de G a l a t e s en de kanonneerboot D e v a s t a t i o n. Ook zullen drie andere schepen, die tot de bij Medway aanwezige reserve behooren, dadelijk worden uitgerust.

De zaak van de T r e n t begint de gemoederen hier meer te drukken, dan de katoen-kwestie het nog gedaan heeft. Wat zal het dan worden, wan-neer eenmaal de oorlog is uitgebroken, 't geen men vrij algemeen voorziet, dat gebeuren zal? De *M. Post* en *Times* beweren wel, dat er nog geen ul-timatum naar Washington is gezonden, en dat er nog verandering is te brengen in de eischen, en men hoopt tevens, dat ook Frankrijk zijn invloed zal bezigen, om de Unie tot redelijkheid te bren-gen, maar de *M. Post* zegt tevens, dat er niet aan moet getwijfeld worden, dat Engeland het aan zijne eer en aan zijne stelling als eerste zeemogend-heid verpligt is met kracht zijne regten te handha-ven; en de *Times* wil er zijne lezers mede troosten, dat Engeland nimmer zoo goed toegerust was, om den toegeworpen handschoen op te nemen, dan thans. Die beweringen mogen schoon klinken, ze stellen den handel niet gerust, die al de nadeelen zal moe-ten ondervinden van een krijg, als die met de Unie er een dreigt te worden. Is het kabinet van Was-hington niet tot inwilliging geneigd, alvorens de vorderingen van lord *Russell* er zijn ontvangen, het is niet denkelijk, dat het daardoor tot inschikke-lijkheid zal komen, en men zegt, dat zelfs, al had kapitein *Wilkes* buiten stellige instruktiën gehan-deld, de regering van *Lincoln* hem niet zal desa-voueren, omdat de erkenning van 't Zuiden als oorlog-voerenden staat door Engeland door de mannen van Washington beschouwd wordt als de eerste vijan-delijke houding van Engeland, die niet tot welwil-lendheid grond geeft.

De *M. Post* levert overigens berigten van het Amerikaansch oorlogstooneel, waarin wordt gezegd, dat de bezetting van Port Royal door het Noorden, het op de kust van Zuid-Karolina een krachtig station heeft geleverd, en eene bedreiging is in den rug der Zuidelijken, die voor hen zeer ge-vaarlijk moet wezen; het Noorden moet ook veel katoen te Beaufort gevonden hebben. Mogt dit nu al onjuist zijn, men rekent in de lente van 1862 een geoefend leger van 700,000 man op de been te hebben, eene magt niet alleen voldoende om het Zuiden te bedwingen, maar ook Kuba, Mexiko en Kanada te vermeesteren. Dat gelijkt wel iets op Amerikaansche *humbug*, maar ook de Britsche bladen deelen die opgaven mede.

Behalve in Kanada, heeft Engeland nog een kwets-baar punt, Ierland, en er is wel grond voor daar-omtrent niet geheel gerust te zijn. In Ierland toch smeult een vuur, dat slechts eene gelegenheid be-hoeft, om uit te barsten, en in geval van den oor-log met Engeland zou de revolutionnaire partij aldaar wel eens eene wanhopige poging kunnen doen, om zich van Engeland los te scheuren. De toon der Iersche bladen doet althans zoo iets ver-moeden, naardien zij hunne vreugde over den hoon, der Engelsche vlag aangedaan, niet verbergen, en reeds op een oorlog tusschen Groot-Brittannië en Amerika spekuleren.

Niet onaardig is het, te zien, wat de *Courrier des Etats Unis* van het gebeurde met de T r e n t zegt. Volgens dat blad, heeft kapitein *Wilkes* meer gedaan dan hem gelast was, en erkent hij dit zelf. (Dit zegt ook de *New-York Herald.*) In het eerste oogen-blik, meldt het verder, scheen de algemeene opinie ten gunste eener algemeene genoegdoening aan En-geland over te hellen, die door de *Commercial Ad-vertiser* ook dadelijk werd aangeraden. Andere bla-den evenwel waren van eene andere meening en twee zelfs meenden, dat men de T r e n t dadelijk had moeten verbeurd verklaren omdat zij passagiers aan boord had, wier zending en hoedanigheid den ka-pitein bekend waren. Zij gronden zich op het volk-regtelijk verbod aan onzijdige schepen, om oorlogs-kontrabande en personen, »in dienst van een der oorlogvoerenden," over te brengen, en beroepen zich ook op de proklamatie van koningin *Victoria*, die den Britschen onderdanen alle inmenging in den Amerikaanschen oorlog, door het overbren-gen van depèches verbiedt. De kommissarissen hadden bepaald depèches bij zich, dus had de T r e n t dubbel tegen de verpligtingen der onzij-digen gezondigd. De *Courrier* meent, dat dit zou kunnen gelden, zoo een schip opzettelijk ware uit-gerust om de kommissarissen over te brengen, maar hier was de T r e n t in hare geregelde vaart tus-schen twee onzijdige havens, en dat doet de kwestie in een ander licht verschijnen. Is het toch waar, dat de T r e n t de onzijdigheid heeft geschonden, dan is dat ook herhaaldelijk geschied door de sche-pen van de *Cunard*-line, die naar Europa personen overbragten, die openlijk belast waren met het aankoopen van wapenen voor het Noorden, en van Europa naar Amerika officieren, die openlijk in het Noorderleger dienst kwamen nemen. Vat men dan ook de zaak op, zooals de Amer. *Herald* en *Times*, dan wordt alle postverkeer tusschen eene oorlogvoerende en welke onzijdige natie ook onmo-gelijk. Het lijdt geen twijfel, of de Engelsche mail brengt telkens depèches over voor het Zuiden, zoowel als voor het Noorden, maar wordt daardoor de onzijdigheid geschonden en geeft dat den Amer. kruisers het regt om in volle zee de mailpakketten te onderzoeken? Zoo iets zouden de Vereenigde Sta-ten nog veel minder beamen dan eenige andere staat. Dat de stelling der bladen, die in dien geest rede-neren, dan ook onhoudbaar is, bewijst de tegen-spraak, waarin zij vervallen als zij toegeven, dat er aanleiding kan zijn om zich jegens Engeland te verontschuldigen. Of men heeft regt, of men heeft het niet; in het eerste geval kan van zich te ver-ontschuldigen geen sprake zijn.

De proefnemingen met het Withworth-geschut zijn zeer bevredigend uitgevallen. Zij werden ge-nomen in tegenwoordigheid van lord *Palmerston* en den minister van oorlog.

In de haven van Plymouth is het Amerikaansche schip L a d y F r a n k l i n door brand vernield. Men denkt, dat de bemanning, die meest uit matrozen van de zuidelijken staten bestond, het schip in brand had gestoken; althans juist die manschappen hebben zich tijdens het ongeval uit de voeten ge-maakt, zonder dat men hen nog op het spoor is.

President *Lincoln* ontvangt wekelijks gemiddeld 50 brieven van Europesche officieren, die de Ame-rikaansche regering hun degen aanbieden. Volgens de laatste berigten, ontving hij in de jongste week zoodanige brieven uit Frankrijk, Engeland, Duitsch-land, Italië, Spanje, Zwitserland, Zweden en Rusland.

Bij den brand in een partikulier krankzinnigen gesticht te Fimberham is een patiënt omgekomen en een ander vermist.

— 5 *Dec.* | Gec. $90\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. $26\frac{1}{4}$, 3 pCt. —; Venez. 3 pCt. 21; 1 pCt. —; Port. 3 pCt. —; Sp. 3 pCt. —, 2 pCt. $41\frac{3}{4}$; Russ. $4\frac{1}{2}$ pCt. 91; 5 pCt. 93; Sard. 5 pCt. 78.

PARIJS, 4 December.

De *Const.* deelt mede, dat eene kommissie be-noemd is om de herziening van het wetboek van koophandel voor te bereiden, dat, hoezeer slechts vijftig jaren oud schijnende, toch in werkelijkheid opklimt tot veel oudere tijden en vele bepalingen en beginselen bevat, die in den tegenwoordigen tijd niet meer te huis behooren.

Men verzekert, dat het Engelsch kabinet geener-lei genoegdoening zal aannemen, die niet de uitle-vering der gevangenen tot grondslag mogt hebben.

Uit Londen wordt aan den *Moniteur* geschreven, dat het zoo goed als zeker is, dat kapitein *Wilkes* zijne instruktiën is te buiten gegaan. De *Patrie* zegt, zeker te weten, dat dit niet het geval is en dat ook de Britsche regering weet, dat de S a n J a c i n t o en nog vijf andere oorlogsschepen in last

hadden, alle schepen, die de kommissarissen aan boord konden hebben, te visiteren en die heeren op te ligten.

De bladen deelen heden het schrijven van generaal *Scott* aan een zijner vrienden mede, waarvan reeds per telegraaf de hoofdinhoud is medegedeeld. De generaal wijst daarin op het belang, dat Engeland en Amerika bij elkander hebben, dat men daarom niet moet vermoeden, dat de N. Amerik. regering Engeland heeft willen beleedigen, maar waarschijnlijk werkelijk meende, dat zij in haar regt was. Het regt van visitatie kan dan ook niet betwist worden, maar de vraag is: of de kommissarissen als oorlogskontrabande kunnen worden aangemerkt? en over die vraag, meent hij, dat men het wel eens zal worden, want kon de heer *Seward* niet bewijzen, dat zij het zijn, dan zal lord *Russell* zeker kunnen bewijzen, dat zij het niet zijn, of omgekeerd. Het argument, dat men de Trent had moeten opbrengen, acht hij een zeer nietigen grond voor een ernstig geschil tusschen twee groote natiën. Hij meent, dat men door het schip op te brengen, de passagiers weken lang op te houden en eindelijk schip en lading verbeurd te verklaren, vrij wat erger zou gedaan hebben, en dat het gezond verstand van het Engelsche volk ten slotte het gedrag van kapitein *Wilkes* zal goedkeuren, die zijn voor anderen onaangenamen pligt het voor hen zoo weinig mogelijk heeft willen maken. Dringt Engeland nu in het belang der beschaving op de uitlevering aan, dan zal dat zeker zijn in de overtuiging, dat de regtstoestanden omtrent de regten der onzijdigen eene herziening eischen. Hij is zeker dat men tot die uitlevering gaarne zou overgaan, zoo daardoor de wereldhandel kon worden geëmancipeerd. Mogt Engeland aan den anderen kant de voordeelen niet willen prijs geven, die het tegenwoordig zeeregt aan eene oorlogvoerende zeemogendheid geeft, dan ziet hij niet in, dat het inkonsekwent genoeg zal willen zijn, te verlangen dat Amerika het doe.

Koningin *Marie-Amelie* heeft de beide prinsen van Orleans, die in het Noordelijk leger dienen, uitgenoodigd, ten spoedigste naar Claremont terug te komen.

— 5 *Dec.* Rente op tijd 3 pCt. 69.35, Oost.-Fr. Spw. 506; Sp. 3 pCt. —, 2 pCt. —.

BRUSSEL, 5 December.

De geheele zitting der kamer van vertegenwoordigers van gister, werd ingenomen door diskussiën over de door den heer *Debaetz* voorgestelde nieuwe paragraaf in het adres op de troonrede, en het daarop voorgedragen sub-amendement van den heer *E. van den Peerenboom*. Na langdurige en uitvoerige debatten werd de aldus gewijzigde paragraaph, thans luidende: »Wij hopen, dat de regering maatregelen zal nemen om regt te doen wedervaren aan de door de Vlaamsche bevolkingen geopperde klagten, voor zoo ver deze als gegrond erkend worden," met algemeene stemmen aangenomen.

De vermaarde schrijver van het werk *l'Ouvrière*, de heer *Jules Simon*, is gister door de gemeentebesturen van Luik en St. Quentin uitgenoodigd, er *Cités Ouvrières* (wijken voor handwerkslieden) overeenkomstig zijn plan, te stichten. Hij zal zich dienvolgens eerstdaags van Parijs herwaarts begeven.

ADVERTENTIËN.

*** Tot mijne en mijner 3 Kinderen groote smart, overleed heden plotseling mijn geliefde echtgenoot DIRK ESSER, Opzigter aan den Rijn-Spoorweg.

Utrecht De Wed J. C. ESSER,
2 December 1861. geb. VAN GALEN.

Op uitdrukkelijk verlangen van den overledene, in gezonde dagen meermalen uitgedrukt, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

VERIFICATIE.

*** De bekende en onbekende Schuldeischers, de bevoorregte en de pand of hypotheekhebbende daaronder begrepen, in het faillissement van WILLEM ABRAHAM VAN DONGEN, in der tijd Bakker en Winkelier, wonende te *Giessen*, uitgesproken bij vonnis der Arrondissements Regtbank te *'s Hertogenbosch*, van den 24. December 1851, en waarbij de Edel Achtbare Heer Mr. J. A. T. J. VERHEIJEN, lid van gemelde Regtbank, tot Regter-Commissaris en de ondergeteekende tot Curator is benoemd, worden bij deze opgeroepen, om, in persoon of bij gevolmagtigde te verschijnen, op **Dingsdag** den **vier en twintigsten December eerstkomende**, des namiddags **één ure**, in een der lokalen binnen het Paleis van Justitie te *'s Hertogenbosch*, als wanneer als nu tot de verificatie van schuldvorderingen zal worden overgegaan.

Heusden, den 5 December 1861.
Mr. W. A. VERHELLOUW.

*** Het Bestuur van de Hoog- en Groenlandsche polders onder Abcoude Baambrugge is voornemens om, op Donderdag den 19. December 1861, des middags ten 12 ure, ten huize van *S. van Wees* te Baambrugge, aan te besteden **het verhoogen, bepuinen en begrinden van den kleiweg tusschen Abcoude en Baambrugge**, waarvan het bestek ter inzage ligt bij voormelden kastelein, bij de Wed. *Dt. Wtenweerde*, kasteleinesse te Baambrugge, en in het logement de Eendragt te Abcoude, en nadere informatiën op *franco* aanvragen te bekomen bij den Heer B. DE VRIES te Wilnis, door wien op den dag der besteding, des voormiddags ten tien ure, aanwijzing *in loco* zal worden gedaan, te beginnen aan de slotbrug.

Baambrugge Het bestuur voornoemd
2 Dec. 1861. J. J. VAN VOORTHUIJZEN, Voorz
J. VAN WEES, loco Secretaris.

Boomenverkooping.

*** De Notaris HERMSEN, gevestigd te Houten, zal op Maandag den 9 December 1861, des voormiddags ten 10 ure precies, op het Buitengoed *den Donk*, onder Nederlangbroek, publiek verkoopen:

600 stuks zware en gave **Eikenboomen,** geschikt voor dwarsleggers voor den spoorweg, bergroeden en ander werkhout.

En 40 stuks **Dennenboomen**, geschikt voor balken, planken, enz.

Allen staande op voornoemd Buitengoed *den Donk*, bij de Langbroeker Wetering, — en kunnende gemakkelijk te water en te land vervoerd worden.

Nadere aanwijzing te bekomen bij den Heer W. KRONENBURG, te Nederlangbroek.

*** Men zal op Woensdag den 11. December 1861, 's morgens ten 10 ure, ten huize van F. BEEMER, te Werkhoven, verkoopen:

Eiken- en Elzen Hakhout en **Wilgen Boomen**, onder Doorn — **Elzen Hakhout, Iepen-, Wilgen- en Esschen Boomen**, onder Werkhoven en Odijk — **Kersen-, Pappel-, Iepen-, Esschen- en Wilgen Boomen**, onder Tull en 't Waal en Schalkwijk.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris BORRET te Utrecht, alsmede bij C. J. VAN DIJK te Driebergen en G. VAN ROOIJEN onder Werkhoven.

*** De Notaris J. J. VAN DEN HELM zal te Vleuten verkoopen:

Op Maandag 16. dezer, des voorm 10 ure, op het landgoed *Alenvelt*: 41 zware gave **Iepen Boomen**, waaronder van 6 palm over kruis en 42 **Wilgen** en andere boomen.

En op Woensdag 18. dezer, des voorm. 10 ure, in het Gemeentehuis: 208 zware, gave **Wilgen boomen**, staande op de hofsteden *Het Hof ter Weide* en *de Nobelhoef*, en circa 6 bunders zwaar **Elzen hakhout**, — alles onder Vleuten.

Nut, gemak, voordeel, gezondheid

*** en geen gevaar voor brand zijn de hoofdeigenschappen der:

HYDRAULIQUE EN NIET HYDRAULIQUE
STOVEN,

verkrijgbaar bij G. DEKKING en FOCCHETTI te Utrecht en bij de Depôthouders in andere steden.

*** *Aan de Inteekenaren is verzonden de* 12e *Aflevering*
DER

ZONDAG-AVONDSTONDEN

DOOR

B. J. ADRIANI,

Predikant te Rotterdam.

Inhoud: 1. *Uit een dagboek*; 2 *de Volheid des tijds*; 3 *de Komst van Gods zoon in de wereld*; 4 *Hoe deelen wij in de zegeningen der komst van Gods zoon*; 5 *Woorden eens vaders aan zijne zonen*; 6 *Bij het einde des jaars*.

De *geheele jaargang*, ingenaaid, ... *f* 3.80.
Id. in het *linnen band*, - 4.20.

Door de veelzijdige aanmoediging en algemeene bijval, die deze uitgave heeft mogen ondervinden, zal zij worden voortgezet, en staat de inteekening voor den jaargang 1862, *bij alle Boekhandelaren open à* **30 cents** *Iedere Maandelijksche Aflevering.*

Bij den ondergeteekende is mede voorhanden: **Eene aanzienlijke verzameling Plaatwerken, Werken van Smaak, Kindergeschenken, Photographiën,** enz., enz.

Utrecht, J. G. BROESE.
December 1861.

ALS FRAAI BOEKGESCHENK

*** is uitgegeven door de erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*:

De Bouwkunst der Dieren.

EEN BOEK VOOR ALLEN, DIE DE NATUUR LIEFHEBBEN,

DOOR

P. HARTING,

hoogleeraar te Utrecht,

met twee platen en talrijke houtsneden. In linnen prachtbandje, verguld op snee. Prijs *f* 5.90.

*** Bij KEMINK EN ZOON, te *Utrecht*, [is] heden het licht:

Nog eene Waarschuwing eer het te laat is.

DOOR

Y. D. C. SUERMONDT.

Prijs 20 C[ts.]

PORTATIEF NET EN RIJK VAN INHOUD

*** Door J. VAN BOEKHOVEN, te Utrecht is uitgegeven en **alom** verkrijgbaar:

AGENDA VOOR 1862,

(VEERTIENDE JAARGANG.)

IN ZAKFORMAAT, GEBONDEN IN GEHEEL LEDER

Dit Jaarboekje bevat, behalve den eigenlijke[n] **Agenda,** waartoe voor elken datum, met melding van de namen der dagen, de ruimte [van] halve bladzijde is bestemd, **112** compres gedrukte bladzijden van den volgenden inhoud:

Jaartellingen, Kalender en Verduisteringen [voor] 1862. — Genealogie van het Koninklijk Huis. — Regerende Vorsten van Europa. — Herleiding [der] Oude en Nieuwe Maten en Gewigten in Nederlandsche en omgekeerd. — Dito voor Oost- [en] West-Indiën. — Dito van Buitenlandsche Maten en Gewigten. — Muntstelsel voor Nederland en [de] Koloniën. — Rijks Telegraaf — Nederlandsche Telegraaf-Maatschappij. — Rotterdamsche Telegraaf Maatschappij. — Telegraaf der Hollandsche Spoorweg-Maatschappij. — Brievenposterij. — Tarief [van] het Zegel. — Wiskunstig Vade-Mecum. — Soortelijk gewigt van eenige Vloeistoffen en vaste Ligchamen.

Bovendien is er aan toegevoegd eene [fraai] bewerkte

Spoorwegkaart van Nederland

Het Papier is stevig, de druk helder, de [band] sterk en Netjes en de prijs slechts *f* **1.30.**

MARKTBERIGTEN.

WIJK BIJ DUURSTEDE, 4 December.

Roode Tarwe van *f* 10.50 tot *f* 11.25. Ruwarige [tarwe] van *f* 12.00 tot *f* 13.25. Rogge van *f* 8.00 tot *f* 9.[..] Boekw. van *f* 8.00 tot *f* 8.50. Haver van *f* 4.00 [tot] *f* 5.00. Witte erwten van *f* 8.80 tot *f* 9.00. Groene [erwten] van *f* 13.00 tot *f* 14.00. Paardenb. van *f* 9.75 tot *f* 10.[..] Boter per 5 Ned. oncen *f* 0.50. Eijeren de 100 stuks *f* [..]

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl[andsch] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnen[..]*)

Dec.	Uren	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerk[ingen]
			N S.						
5	2	zo.	8 0	755.81	32.4	— 8 3	0.65	0.	Ligt betrokk[en]
	10	zzo.	0.0	55.29	30.9	— 6 5	0.96	2.5	Betr. sneeuw
6	8	zzo	0.5	56.18	31.3	— 4.9	1.00	0.	Betr. [..]

5 Dec. 's morg. Barometerafwijkingen in afdalende o[rde] Plymouth + 1 2, Hartlepool Utrecht — 0.3, Brest — [..] Yarmouth=Portsmouth — 1.8, Parijs 2.8 en Havre — [..] Grootste verschil = 5.6 mm.

AMSTERDAM 5 December 1861.

Nederland.				
Werkel. Schuld	2 1/2	pCt.	62 7/8	62 9/16
„ „	3	„	74 3/4	74 7/8
„ „	4	„	98	98 1/2
Amortisatie-Sindikaat.	3 1/2	„	91	
Aand. Handelm. . . .	4 1/2	„	135	136 1/4
België.				
Certifik. bij *Rothschild*	2 1/2	„	53 7/8	
Spanje.				
Obligatiën	2	„	41 1/4	41 3/8
„	3	„	50	
„ Binnenl. . .	3	„	47	
Amortisable Schuld			16 3/8	16 1/2
Bewijzen Coupon			5 7/8	
Portugal.				
Obligatiën	3	„	45	45 1/4
Obligatien 1856/60 . .	3	„	44 1/16	44 7/16
„ uitgestelde.			39 1/2	
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp.*	5	„	101	101 1/8
Cert. 1831/33.	5	„	79 7/8	
Oblig. 5de Serie. . . .	5	„	80 1/2	
„ 6de Serie 1855	5	„	92	92 7/16
„ te Londen 1859	3	„	58 1/8	
„ bij *H. & Co.* 1860	4 1/2	„	88 4/8	89
Oostenrijk.				
Oblig. bij *Goll & Comp.*	4	„	53 1/4	
„ „ . . .	4	„	43 1/4	
Oblig. Metalliek	5	„	44 9/16	45
„ Metalliek	2 1/2	„	23 5/16	23 1/2
„ Rente Amst. . .	5	„	68 1/8	68 1/2
„ Nat. 1854	5	„	53 7/8	54 1/4
Bankaktiën.			626	628
Aandeelen 1854			192 3/4	193
„ 1860			350	
Brazilië.				
Geldl. 1860	4 1/2	„	85 1/2	86
Amerika.				
Venezuela Obligatiën .	3	„	20	
Obligatien	1 1/2	„	10 1/8	10 5/16
Gren. Obligatiën . . .	4 1/4	„	14 7/8	14 15/16
Mexiko Obligatien . .	3	„	25 1/4	
N.-Am. Obl. C. B. . .	7	„	78 1/4	78 1/2

Russ. Spw. Aand. volg. 189 3/4, 4 pCt. —; Oost. Spw. [..] — Braz. 1852 85 7/8, 1858 85 7/8; Gren. 19 3/4, uitg. 5 [..]

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.